

Dibuixar el món es una manera de col·locar uns personatges que realment estan al món.

com dèiem abans, sinó que és una manera de dibuixar, d'expressar-se, més o menys informal. Després del servei militar vaig voler tornar a col·locar els meus dibuixos d'alguna manera, i vaig veure que així era l'única manera. Saps que pagant unes pessetes tens una sala, uns drets, que durant unes hores està oberta i atesa per una persona, saps que pots penjar el nombre d'obres que vulguis... Va ser una manera de començar una altra vegada, de trencar una mica la barrera, com va dir en Huertas en un petit article a *Tele/Exprés*, arran de la inauguració, és com si hagués «trencat el silenci», i en part era veritat.

— **Francesc Verdugo, per què Dugó?**

En principi això dels pseudònims m'ha semblat una estupidesa, però firmar Francesc Verdugo em semblava firmar un document oficial i m'emprenyava bastant. Vaig tallar, vaig reduir el cognom de Verdugo, vaig passar a Dugó. No perquè em fes vergonya el meu cognom. La ideologia, diguem-ne

catalana, d'Oriflama també va influir-hi. Vaig catalanitzar un tros del meu cognom.

SÍMBOLS I «TRUCOS»

— **En la teva obra hi ha algunes constans alguns símbols, que m'agradaria que comentessis. Per exemple: el món.**

Penso que de la mateixa manera que parlant un te, diguem-ne, els seus tics, doncs m'imagino que dibuixant i pintant també passa el mateix, que un te els seus tics, o més que tics són «trucos». «Trucos» de treball, i amb això no desmereixo la feina de ningú, ni la meua. Però vull dir que dibuixar el món és una manera de col·locar uns personatges que tinguis de dibuixar, i que realment estan al món, i en lloc de dibuixar-los entre núvols, els dibuixes damunt del món. De tota manera, torno a dir, que la majoria de detalls que es posen, o millor que es fan quan un treballa en dibuix, ni són gratuïts ni tampoc són fets amb una tremenda consciència.

— **I la flor?**

No vull fer servir la paraula «truco» perquè s'utilitza en màgia, però a vegades penso en els teòrics del còmic, per exemple, estic segur que en Benègam quan va crear la família Ulisses, sempre penso amb ells, l'home no va fer un anàlisi del per què feia aquella família. I aquella família representava la mitjana burgesia de l'època.

M'imagino que el mateix autor no s'ho havia plantejat tan a fons. El que és evident és que tampoc ho feia perquè sí, sinó que ho feia perquè ho vivia personalment. Llavors penso que tots els símbols dels quals parlem no s'han fet perquè sí, jo sóc conscient de que no s'han fet perquè sí, sinó que obedeixen a una sèrie de fets concrets, però que tampoc et sabria explicar perquè sempre que es posen s'hi han de posar. Jo suposo que sí, que si els hi poso és perquè hi han de ser.

— **Quina és la teva postura davant del món?**

El que puc dir és que els demés, de vegades, em diuen que exagero quan he fet dibuixos, més o menys, com la metamorfosis de l'home que està adorant al sol, i resulta que no és el sol, sino que va apareixent una mena de porra inmensa, tacada de sang, i l'home quan veu aquella porra s'espana, i aquell sol inicial es transforma en una arma que l'aixafa. Es monstruos, però si ens parem a pensar en una sèrie de fets massa concrets em sembla que tot el que pugui dibuixar, o dir, o escriure, es queda curt, no arriba ni a la meitat del que realment passa.

— **Fas dibuix polític?**

El màxim que es pot fer és dibuix polític. En tot cas això de la paraula política, és com una mena de trampa, perquè si serveix per a definir-te o definir-se, de cara als demés, això és molt important. Però no fins al límit de dir: jo sóc de tal tendència o de tal partit, i quedar ja definit, i quedar tranquils tots. Crec que és més, potser conscientment o inconscient no estas segur de quina ideologia tens, però estas segur que en tens una, i dibuixant et pots comprometre tant, no se si més, però tant, com si estiguessis amb una pancarta davant dient sóc de ta o qual partit.

DISCOS — INSIGNIAS

INSIGNIAS PARA DISCOTECAS, CONVENCIONES...

Ideales para promocionar sus Productos,
su Marca Comercial, su Equipo favorito...

INSIGNIAS POLITICAS

Imprescindibles en toda Campaña Electoral.

PARA PEDIDOS

C.V.P.

Pl. Maluquer i Salvador 10. 4°-1^a

Telf. 870 38 79 — GRANOLLERS